

Wstęp

Oddajemy do rąk Czytelnika pierwszy tom pierwszej części *Gramatyki języka koreańskiego z ćwiczeniami*. *Gramatyka...* przeznaczona jest dla studentów, którzy poznają język koreański na uniwersyteckich studiach koreanistycznych jako kompendium pogłębionej i usystematyzowanej wiedzy gramatycznej, wyposażone w niezbędny i zarazem obszerny zasób ćwiczeń praktycznych. Niezależnie od jej akademickiego charakteru publikacja ta może też być wykorzystywana przez wszystkich zainteresowanych poznaniem języka koreańskiego jako pomoc przy pracy własnej bądź jako dodatkowy podręcznik służący utrwaleniu materiału gramatycznego. Z oczywistych powodów *Gramatyka...* nie może zastąpić praktycznego kursu mówionego języka koreańskiego, nastawionego na opanowanie zasad i reguł konwersacji oraz sprawności komunikacyjnej w bezpośrednich kontaktach z rodzimymi użytkownikami koreańskiego.

Materiał językowy, na którym opiera się wykład systemu gramatycznego koreańskiego ma ilustrować reguły użycia form gramatycznych i wyrażeń, kategorii gramatycznych i schematów składniowych i, w związku z tym, nie zawsze uwzględnia pełny obraz codziennej, potocznej odmiany języka, odznaczającej się licznymi elipsami, skrótami i ekspresywnymi stylistycznie uproszczeniami.

Współczesny język koreański jest silnie zróżnicowany stylistycznie i jego odmiana książkowa oraz odmiana potoczna wykazują wiele, daleko idących odmienności. Niektóre skrajnie potoczne postacie form gramatycznych i schematów zdaniowych musiały zostać, w związku z tym, pominięte, gdyż przedmiotem opisu jest tutaj pewien ogólny standard języka, bliższy koreańszczyźnie niepotocznej, ale też niereprezentujący czysto literackiego stylu prozy artystycznej i poezji. W obrębie różnic między tymi dwiema odmianami języka należy zwrócić uwagę na rozpowszechnione szeroko w potocznej odmianie zjawisko elipsy różnych wykładników gramatycznych, wynikające z silnie przejawianej tendencji do skrótowości wypowiedzi, szczególnie w szybszym tempie mowy. Takim charakterem odznaczają się zwłaszcza wypowiedzi poufale, sytuujące się na znacznie niższym poziomie grzeczności językowej. W naszym przypadku

jednak niezbędne było uwzględnianie w pierwszej kolejności wszystkich pełnych form gramatycznych i nieskróconych schematów zdaniowych po to, by Czytelnik mógł uzyskać przede wszystkim wiedzę o najważniejszych regułach budowy zdania i jego składników. Z tej perspektywy elipsa, np. końcówek rzeczownikowych jest, w przekonaniu autorki, zjawiskiem wtórnym i może być poznawana na bardziej zaawansowanym etapie nauki języka.

W opisie charakterystycznych cech języka koreańskiego niezbędne było zwrócenie szczególnej uwagi na najważniejsze różnice dzielące go od polszczyzny. Dotyczą one nie tylko szyku zdania, czy wewnętrznego uporządkowania wykładników gramatycznych w obrębie jednej formy fleksyjnej, pojedynczej czy złożonej, ale także obecności rządzących się całkowicie innymi regułami konstrukcji składniowych takich jak zdania dwupodmiotowe.

Ważną cechą *Gramatyki*... jest też jej bardziej propedeutycznie nastawiony wywód, dostosowany do poziomu wiedzy i oczekiwań czytelników na początkującym poziomie poznawania języka. Pierwszy tom podręcznika obejmuje swoim zakresem program nauczania I roku studiów koreanistycznych realizowany od wielu lat na Uniwersytecie Warszawskim.

Pierwsza część *Gramatyki języka koreańskiego z ćwiczeniami* składa się z dwóch tomów, każdy zawiera sześć rozdziałów. Całość składa się z dwunastu rozdziałów, z których każdy przedstawia główne zagadnienie gramatyczne wraz z wyjaśnieniami, wieloma przykładami zdaniowymi, porównaniem z analogicznym zagadnieniem w języku polskim (o ile takie zjawisko gramatyczne występuje w obydwu językach), ćwiczeniami i listą nowych słówek, które pojawiły się w danym rozdziale. Materiał przedstawiony w podręczniku ułożony jest tak, by osoby, które dopiero zaczynają przygodę z językiem koreańskim mogły zacząć od pierwszego rozdziału, który przedstawia podstawowe zagadnienia gramatyczne. Kolejne rozdziały skonstruowane są tak, by nie tylko prezentowały nowe zagadnienia, ale i zawierały materiał i słownictwo z poprzednich, które przy tej okazji można powtórzyć i utrwalić. Uzupełnieniem dla opisu gramatycznego zawartego w rozdziałach są komentarze (oznaczone cyframi rzymskimi), które ilustrują dane zjawisko językowe, np. koreańskie części mowy, części zdania w sposób syntetyczny, szeroki i wyczerpujący.

Każdy rozdział wyposażony został w swój własny słowniczek użytych w nim wyrazów i zwrotów, które ułożone zostały alfabetycznie. W słowniczku tym predykatywne części mowy zostały podzielone na leksemy przymiotnikowe A oraz czasownikowe V. Hasła rzeczownikowe z uwagi na brak kategorii liczby w koreańszczyźnie tłumaczone są często na polski z uwzględnieniem obu znaczeń, pojedynczego i mnogiego. W słowniczku polsko-koreańskim również uwzględniona została forma liczby pojedynczej i mnogiej wyrazu

hasłowego. Większość haseł w słowniczku oparta jest na słowniku przymiotników i czasowników zamieszczonym na <https://skp.uw.edu.pl/>.

Podręcznik *Gramatyka języka koreańskiego z ćwiczeniami* jest owocem wielu lat pracy dydaktycznej autorki w Zakładzie Japonistyki i Koreanistyki, a później Zakładzie Koreanistyki Wydziału Orientalistycznego Uniwersytetu Warszawskiego. Pragnę podziękować wielu pokoleniom Studentów, którzy byli pierwszymi odbiorcami kolejnych wersji ćwiczeń, a Ich uwagi przyczyniły się do wprowadzenia wielu zmian zarówno w sposobie przedstawienia danego zagadnienia gramatycznego, jak i kolejności wprowadzania poszczególnych nowych elementów, czy liczby ćwiczeń i przykładów. Ponadto wiele przykładów zdaniowych umieszczonych w *Gramatyce...* zostało zaczerpniętych z wypowiedzi studentów przedstawionych w czasie zajęć, co inspirowało mnie do wymyślania kolejnych.

Gramatyka jest częścią grantu Academy of Korean Studies. Do konsultacji autorka zaprosiła dwóch doskonałych specjalistów: Profesora Romualda Huszczy oraz Profesor Hiwon Yoon (윤희원). Obydwie te osoby wsparły autorkę swoją wiedzą i doświadczeniem oraz przyczyniły się do tego, jaką postać ma obecnie ta publikacja. Pragnę jeszcze raz bardzo serdecznie podziękować konsultantom za pomoc, wsparcie i naukę. Chcę również wyrazić wdzięczność za pomoc, poprawki i wskazówki oraz czytanie wszystkich wersji *Gramatyki...* dr Jeongin Choi (최정인), mgr Annie Wojakowskiej-Kurowskiej, Myungsoo Oh (오명수) oraz dr Kamili Koziół.

Wykaz skrótów

N – nominalne części mowy: rzeczowniki, zaimki, liczebniki

A – przymiotniki (czasowniki stanu)

V – czasowniki

ADV – przysłówki

pot. – forma bądź wyrażenie potoczne

dosł. – dosłownie (tłumaczenie/znaczenie literalne)

- * zdanie/wypowiedź/fragment niepoprawne gramatycznie bądź nieakceptowalne (gwiazdka * umieszczona jest przed fragmentem, który jest niepoprawny bądź nieakceptowalny)
- (dywiz) przed morfemem oznacza, że dany morfem nie jest jednostką samodzielną, lecz jest dodawany do części mowy np.: -이/가, -습니다/습니다, -같이
- (dywiz) po morfemie oznacza, że nie jest to człon samodzielny, lecz morfem, do którego dodaje się różne końcówki np. 읽-, 하였-

- = (znak równości) oznacza, że zdanie/wyrażenie/zwrot występujące przed = jest równoznaczne ze zdaniem/wyrażeniem/zwrotem podanym po symbolu
- ≠ oznacza, że wyraz występujący po ≠ jest antonimem członu podanego przed tym symbolem; zdanie/wyrażenie/zwrot występujące przed ≠ ma znaczenie przeciwne do podanego po tym symbolu
- ⇒ zdanie przed ⇒ zostało przekształcone (np. zdanie oznajmujące twierdzące zostało przekształcone na oznajmujące przeczące lub pytajne); symbol ⇒ stosowany jest również dla oznaczenia przykładu, który ilustruje poprawny sposób rozwiązywania ćwiczeń.